

Jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer.

Indledning.

Historie Der har traditionelt været drevet jagt i Danmark siden landet blev beboet. Tilbage i tiden var jagt en integreret del af hele befolkningens daglige aktiviteter og husholdning. Som et eksempel på jagtens betydning på et senere tidspunkt kan nævnes, at helt frem til slutningen af det 18. århundrede var jagt det dominerende driftsformål for de kongelige skove.

Gennem tiderne er der sket ændringer i såvel jagtens betydning for befolkningen som driftsformålet for skovene.

I dag er det kun en lille del af den gennem tiden stærkt forøgede befolkning, der har berøring med jagt. Der er knap 180.000 jagttegnsløsere i Danmark, og disse driver jagt på ca. 90% af landets landbrugs-, skov- og naturarealer, samt endvidere havjagt. Jagt er i nutidens Danmark en rekreativ aktivitet for næsten alle jægere. For en lille del af befolkningen er jagt og vildtforvaltning dog stadig en del af deres daglige arbejde. Dette gælder bl.a. for skovenes personale.

Med skovloven i 1805 blev grunden lagt til, at det primære driftsformål i skovene skulle være træproduktion, mens den seneste skovlov udover træproduktion lægger vægt på landskabelige, natur- og kulturhistoriske og miljøbeskyttende hensyn samt hensyn til friluftslivet.

Den jagt og vildtforvaltning, der udøves i statsskovene, er et resultat af et flere hundrede år gammelt samspil mellem et professionelt skov- og jagtvæsen. Jagt og vildtforvaltning i statsskovene skal løbende tilpasses udviklingen.

Baggrund Med vedtagelsen af den nye jagtlov, der træder i kraft den 1. april 1994, er der en passende lejlighed til at gennemgå og justere Skov- og Naturstyrelsens jagtpolitik. Den nye jagtlov, samt ønsker om en tydeliggørelse af styrelsens jagtadministration stiller krav om en tilpasning og formulering af Skov- og Naturstyrelsen's politik for jagt og vildtforvaltning på egne arealer.

Afgrænsning I nærværende retningslinier for jagt og vildtforvaltning på egne arealer formuleres Skov- og Naturstyrelsen's politik for den jagt og vildtforvaltning, der *hovedsageligt er møntet på vildtarter for hvilke, der er fastsat jagttid*. Der er selvfølgelig også en effekt af denne forvaltning på vildtarter, der ikke er jagtbare. Skov- og Naturstyrelsen har i andre sammenhænge anvist retningslinier og formuleret politik for arealforvaltning med henblik på vildtarter, der ikke er jagtbare. I disse retningslinier anvises hensyn i arealforvaltningen, der mere generelt er rettet mod flora og fauna.

Som eksempler på sådanne retningslinier, kan nævnes "Naturpleje i skov" (Skov- og Naturstyrelsen, 1989), "Naturhensyn i skovdriften" (Skov-info nr. 6) og "Økologiske principper i skovdriften" (anvendt siden 1982 som bilag til driftplaner. Nye reviderede retningslinier herfor forventes udsendt i løbet af 1994). "Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper" (Skov- og Naturstyrelsen, 1992) kan nævnes som eksempel på en generel strategi, der er rettet mod flora og fauna.

Formålet med jagt og vildtforvaltning i statsskovene.

2. Formålet med jagt og vildtforvaltning i statsskovene.

Formålet med jagt og vildtforvaltning tager udgangspunkt i ovennævnte rammer. Formålet er komplekst og indeholder flere delmål, som det vil fremgå af det følgende.

Delmål Formålet er, på linie med andre aktiviteter i skovdriften, at tage *hensyn til vildtet*, samt at begrænse de *skader, vildtet kan give anledning til*. Samtidig skal der tages hensyn til *befolkningens rekreative behov, kulturhistoriske traditioner*, samt ønsket om at *statsskovene kan virke som vildtreservoir for egnen*. Det sidste er især aktuelt for hjortevildt, gæs og ænder.

Statsskovvæsnet har altid, også på jagtområdet, været det gode eksempel. Det er et mål, at *fastholde og udbygge den viden og erfaring*, der danner grundlag for styrelsens rådgivende, dens lovforberedende og lovadministrerende arbejde.

Endelig er det, under hensyntagen til ovennævnte formål, hensigten med jagt og vildtforvaltning at optimere styrelsens *økonomiske interesser*.

De nævnte delmål vægter forskelligt alt afhængigt af forholdene. Der må derfor i en given situation foretages en *afvejning af de enkelte delmål*. Denne afvejning kræver en detaljeret indsigt i de konkrete forhold og må derfor ofte foretages lokalt.

Ved afvejningen af de forskellige delmål skal indgå at:

- der tages hensyn til vildtet ved at sikre sunde, afbalancerede, arts- og individrige vildtbestande af naturligt forekommende arter. Dette gøres ved at sikre kvantitet og kvalitet af vildtets levesteder og ved at jagt og vildtforvaltning sker efter etisk forsvarlige principper.
- ønsket om at begrænse, de skader vildtet kan give anledning til søges opfyldt ved, at ingen vildtart udvikler sig, så den kan virke uacceptabelt ødelæggende for andre arter eller på kulturer, bevoksninger og markafgrøder. Der tages herunder hensyn til, at naboer til statsskovene ikke bør føle berettigede interesser krænket. I følge bemærkningerne til den nye jagtlov må afskydning af én art, udelukkende af hensyn til en anden art kun foretages som regulering.
- hensynet til befolkningens rekreative behov varetages ved at opretholde righoldige vildtbestande, at holde statsskovene åbne for færdsel under jagtudøvelse, at informere, naturvejlede, afholde naturture og ekskursioner om jagt, vildt og vildtforvaltning, samt at gennemføre en planlægning og administration af de mange aktiviteter i statsskovene, så konflikter imellem forskellige interesser så vidt muligt imødegås.
- opretholde den del af vor kulturhistorie, der omfatter jagt og vildtforvaltning i statsskovene. Der er tradition for et tæt sammenspil mellem jagt- og skovvæsen i Danmark. Ved en integration af jagtadministration og arealdrift sikres en afvejning af hensynet til vildtbestandene på den ene side og deres nærmeste omgivelser på den anden side.
- statsskovens reservoirfunktion tillægges særlig vægt for vildtarter med et stort aktivitetsområde herunder kronvildt og trækkende fuglevildt (især gæs og ænder). For de øvrige mere stedbundne arter (hovedsageligt rå- og dåvildt og visse andefugle) har forholdet ligeledes en væsentlig betydning.
- Skov- og Naturstyrelsens viden og erfaring indenfor jagt og vildtforvaltning skal fastholdes og udbygges. Dette skal bl.a. ske ved at udnytte de fordele, der er ved en samordnet administration af praktisk jagtadministration, informationsvirksomhed samt det lovforberedende og -administrative arbejde. Skov- og Naturstyrelsen stiller endvidere arealer til rådighed for videnskabelige undersøgelser. På informationsområdet påhviler der Skov- og Naturstyrelsen en særlig opgave med at give omverdenen information om styrelsens jagtpolitik på egne arealer og om god jagt og vildtforvaltning i almindelighed.
- Skov- og Naturstyrelsens økonomiske interesser skal varetages under hensyntagen til, at styrelsen driver en statsvirksomhed, som skal varetage en række almene interesser og under respekt af disse drive virksomheden efter driftsøkonomiske principper.

Jagt og vildtforvaltning i statsskovene.

3. Jagt og vildtforvaltning i statsskovene.

Indenfor de i afsnit 1. og 2. angivne rammer og mål må jagt og vildtforvaltning tilpasses de lokale forhold og indpasses i den daglige drift.

Hittidig praksis Skov- og Naturstyrelsen finder ikke anledning til en gennemgribende omlægning af jagt og vildtforvaltning på dets arealer i forhold til den hittidige praksis. Nærværende retningslinier for jagt og

vildtforvaltning beskriver derfor primært den hidtidige praksis, men indeholder i lyset af bl.a. den nye jagtlov også nye retningslinier.

Lavt jagttryk I overensstemmelse med de overordnede rammer for og formålet med jagt og vildtforvaltning udøves der generelt et lavt jagttryk på styrelsens arealer. Nedenstående tabel illustrerer den lave afskydning på styrelsens arealer i forhold til dels Danmark med og uden søterritoriet, dels de private skove. Det ses, at det relative vildtudbyttet på Skov- og Naturstyrelsens samlede arealer i gennemsnit er ca. 1/35 af udbyttet i de private skove. Det ses endvidere, at det relative udbytte kun er knap halvt så stort på styrelsens ikke-udlejede arealer i forhold til arealer, hvor jagtretten er udlejet.

Den lave afskydning på Skov- og Naturstyrelsens arealer skyldes et lavt jagttryk. Hertil kommer, at mange af styrelsens arealer ligger på mager jord i mindre vildtrige dele af landet, at styrelsens arealer ofte udgør store samlede skovområder, samt at udsætning af ænder og fasaner kun har været foretaget i et beskedent omfang.

Nedenstående tabel indeholder blot de vildtarter, der i de danske skove typisk skydes med *hagl*. I Danmark blev der i 1990/91 af disse arter nedlagt ca. 2.571.000 stykker, hvoraf der i de danske skove blev skudt ca. 697.000 stykker og heraf ca. 10.900 stykker på Skov- og Naturstyrelsens arealer (excl. Sorø distrikt, som efter 1. januar 1995 ikke længere skal administreres i styrelsens regi).

Arealtype	Areal 1000ha (1990- 91)	Afskydning ialt, stk (afrundet)	Afskyd- ning stk/1000ha	Relativ afskydning
DK's jagtareal	6000	2571000	429	20
-do-, excl. søterritoriet	4300	2571000	598	28
Danske skove	493	697000	1414	66
Private skove m.m.	319	686000	2150	100
S&N's samlede arealer *	174	10900	63	3
Udlejede S&N-arealer (C) *	44	4950	113	5
Regentjagt (A & B) *	63	4150	66	3
Øvrige S&N-arealer (A & B) *	67	1800	27	1

Tabellen viser vildtudbyttestatistikken for 1990/91 og Skov- og Naturstyrelsens areal ved udgangen af 1990. Dog er afskydningen i de danske skove som helhed baseret på et skøn udført af P. Hartmann, Kalø i 1989 for vildtarter, der typisk skydes med hagl i skove (råvildt, ræv, grævling, hare, fasan, sneppe, duer, ænder og kragefugle).

*: Afskydning på Skov- og Naturstyrelsen's arealer er afrundede styktal excl. Sorø distrikt, da Sorø efter 1. januar 1995 ikke længere administreres under Skov- og Naturstyrelsen.

Flere af oplysningerne er hentet fra Jagtens værdi, Ulrik Schack, Hovedopgave på skovbrugsstudiet, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, 1991. A, B og C refererer til arealkategorierne beskrevet under afsnit 3.1. m.fl.

I skemaets to øverste linier angives Danmarks jagtareal henholdsvis incl. og excl søterritoriet. Da det er vanskeligt at fastlægge, i hvilket omfang søterritoriet benyttes til jagt, ligger det korrekte jagtareal og tilhørende afskydningstal ligger imellem de to angivne yderpunkter.

I følgende tabel er afskydningen i ovenstående tabel fordelt til vildtarter eller grupper af disse.

Afskydningstal i stk, 1990/91. Vildtart/-gruppe:	Ialt danske skove	Ialt statsskove	Udlejet statsskov	Regent-jagt-arealer	Øvrige S&N-arealer
Areal, 1000 ha	493	174	44	63	67
Råvildt	56000	2781	988	1372	421
Hare	32000	926	506	237	183
Sneppe	19000	1033	771	96	166
Ænder	187000	3421	1928	1213	280
Fasan	320000	1188	250	583	355
Due	27000	408	211	149	48
Krage/skade	24000	458	33	235	190
Ræv/grævling	32000	717	258	271	188
Ialt	697000	10932	4945	4156	1831

Tabellen viser vildtudbyttestatistikken for 1990/91 og Skov- og Naturstyrelsens areal ved udgangen af 1990. Dog er afskydningen i de danske skove som helhed baseret på et skøn udført af P. Hartmann, Kalø i 1989 for vildtarter, der typisk skydes med hagl i skove (råvildt, ræv, grævling, hare, fasan, sneppe, duer, ænder og kragefugle).

På Skov- og Naturstyrelsen's arealer blev der udover disse arter, der typisk skydes i skove med hagl, nedlagt yderligere ca. 2.100 stykker vildt i den nævnte sæson (Heraf udgjorde kron-, dåvildt, råger og kaniner ca. 90%). For hele landet blev der tilsvarende skudt yderligere ca. 629.000 stykker vildt.

Det lave jagttryk medfører relative store vildtbestande og hermed umiddelbart en forøget risiko for vildtskader. I statsskovene accepteres derfor dyrere driftsformer og forøgede skovdyrkningsomkostninger. Hertil kommer udgifter til revir- og faunapleje. (biotopforbedringer, vildtagre, vinterfodring o. lign.).

Afskydning og pleje Der sker en løbende vurdering af vildtbestandene på Skov- og Naturstyrelsens arealer med henblik på afskydningen og vildtpleje. Distrikterne foretager en mere langsigtet planlægning

(mindst én jagtsæson) af afskydning og vildpleje. Hertil kommer en justering af disse planer i løbet af en jagtsæson. Denne justering foretages især på baggrund af forhold som afskydning på naboarealer, fødemængde i området og klimaets udvikling.

Den mere langsigtede planlægning af afskydning og vildpleje baseres på en vurdering af vildtbestandenes størrelse og tilstand ud fra distriktspersonalets lokalkendskab. I den forbindelse er fodring af hjortevildt, herunder anlæg af vildtagre et væsentligt instrument til at vurdere vildtbestande, idet disse ved fodring kan samles i områder, hvor det er muligt at betragte vildtet.

Vægten af de skudte dyr er ligeledes en væsentlig information for at vurdere vildtbestandene. Dette gælder især hjortevildt. Hvis vægten bliver for lav, kan det skyldes, at bestanden er for stor i forhold til fødemængden.

Særlige hensyn I forhold til de overordnede rammer for jagt og vildtforvaltning i Danmark skal her nævnes nogle områder, hvor der på de statslige arealer vil blive taget nogle særlige hensyn svarende til de særlige forpligtigelser statsskovbruget har på f.eks. skovdyrkningsområdet. Det ligger i sagens natur, at private skovejere ikke kan forventes at tage samme hensyn.

- Der udsættes ikke vildt
- Andefugle fodres ikke i og ved vandhuller og vådområder
- Der skydes ikke fuglevildt på pladser, hvor der fodres i jagtsæsonen
- Der drives ikke jagt på vandfugle ved søer med væsentlig betydning som raste- og fourageringsområde. Administrativt udmøntes dette ved, at der ikke jages vandfugle med undtagelse af skovsnepper på søer og i tilgrænsende rørskov o.l., hvor den åben vandflade er større end 2 ha
- I Ramsarområder og EF-fuglebeskyttelsesområder udøves der som udgangspunkt ikke jagt på de fuglearter, der tilsigtes beskyttet. Det vurderes i hvert enkelt tilfælde i hvilket omfang, jagt og vildtforvaltning er foreneligt med intentionerne bag udpegningen af disse områder, se iøvrigt afsnit 3.2.3.a
- Lokalt begrænses eller ophører jagten på arter, der har et utilfredsstillende lavt bestandsniveau
- Hvis klimaforhold *lokalt* truer en vildtart, begrænses eller indstilles jagten i det pågældende område
- Under jagt tages særlige hensyn til øvrige brugere af arealerne
- Statsskove lukkes ikke for publikum i forbindelse med jagt
- Ved riffeljagt kræves, at jægere, der udøver riffeljagt på udlejede arealer, har bestået riffelprøven.

I konkrete tilfælde kan der fra den centrale styrelse gives tilladelse til at fravige ovenstående. Dette kan kun ske, hvor særlige forhold taler herfor og hovedsageligt hvor jagten udlejes eller Kongehuset ønsker at benytte sin jagtret.

For jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer vil endvidere gælde:

- Formidling af viden om jagt, vildt og vildtforvaltning tillægges en selvstændig og særlig betydning i tilknytning til styrelsens arealer
- Skov- og Naturstyrelsens sammendrag, primo 1994, af Vildtforvaltningsrådets regler for etisk forsvarlig jagt efterleves

- Der anvendes stålhagl på arealer, hvor det ikke er i konflikt med træproduktionen. Der anvendes således kun blyhagl - eller eventuelt kommende alternative hagltyper - på arealer, hvor stålhagl er til væsentlig gene for træindustrien mv. af hensyn til industrien, men også for at sikre handelsværdien af træet i statens skove. Skov- og Naturstyrelsen må som en seriøs råtræleverandør til den danske træindustri kunne garantere, at der ikke sælges træeffekter med stålhagl, som f.eks. vil ødelægge industriens savklinger og finérknive.

Ifølge Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 41 af 21. januar 1994 om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v. gælder efter §2, stk. 2.:

"Blyhaglpatroner må kun anvendes til jagt i skove på mindst 0,5 ha, herunder i et område på indtil 75 m uden for ydre skovbryn".

I denne sammenhæng defineres skove som:

"Ved skovarealer forstås arealer på 0,5 ha eller mere, der er bevokset med vedplanter, som på stedet er i stand til at udvikle sig til højstammet skov (over 6 m), hvorfra der kan leveres gavntre til opskæring på savværk. Til disse vedplanter henregnes også flerstammet bjergfyr".

I afsnit 3.2. gives mere uddybende anvisninger på jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer.

3.1. Kategorisering af arealer med henblik på jagt og vildtforvaltning.

Tre kategorier i praksis opdeles Skov- og Naturstyrelsens arealer i følgende 3 hovedkategorier:

A Områder, hvor der ikke drives jagt.

B Områder, hvor jagt forestås af distrikterne.

C Områder, hvor jagt gennemføres ved udleje.

I de følgende afsnit omtales de 3 hovedkategorier.

Ved en afvejning af forskellige hensyn er Skov- og Naturstyrelsen's arealer grupperet i de tidligere nævnte tre hovedkategorier. I nedenstående tabel illustreres den aktuelle fordeling af Skov- og Naturstyrelsen's arealer i de tre kategorier.

Kategori (foreløbigt skøn)	areal, ha	Andel af ialt, %
A. Ingen jagt	22000	12
B. Egen administration	109000	59
C. Udlejning	54000	29
I alt	185000	100

Ovenstående arealfordeling primo 1994 er et foreløbigt skøn. Styrelsen foretager for tiden en justering af fordelingen.

For denne overordnede fordeling af distrikternes arealer i kategorier gælder, at fordelingen skal indarbejdes i distrikternes driftsplaner. Areal-specifikke bånd som f.eks. vildtreservater, fredninger, servitutter og deklamationer vil ligeledes fremgå af driftsplanen. Fremtidige ændring i kategorisering skal

behandles som planændringer. Fordelingen af distrikternes arealer i de tre hovedkategorier, herunder eventuelle ændringer og kategorisering af nytillkommende arealer, skal således godkendes af den centrale styrelse

Kategori A

3.1.1. Kategori A. Områder, hvor der ikke drives jagt.

Der drives ikke jagt på kategori A-arealer. Der kan foretages vildtpleje. Disse områder er af vidt forskellig karakter og som eksempler kan nævnes:

- arealer med jagtfredninger eller reservater
- områder, der grundet deres intensive friluftsmæssige anvendelse er uegnet til jagt, såsom parkagtige byskove, sommerhusområder og campingpladser

Som eksempel på kategori A-arealer, hvor der udføres vildtpleje, men ikke jagt, kan nævnes, strandenge hvor der kan foretages fodring af rastende gæs, samt sommerhusområder og reservater hvor rævebestanden kan reguleres.

Kategori B

3.1.2. Kategori B. Områder, hvor jagt foretages af distrikterne.

Kategorien omfatter de arealer, hvor jagtudleje skønnes at være i konflikt med den øvrige flersidige brug. Kategorien omfatter et bredt spekter af arealer, der i jagtlig henseende spænder over næsten ingen jagt til moderat jagt.

Kategorien omfatter eksempelvis arealer med formelle bindinger og arealer hvor almindelig jagt ikke er acceptabel på grund af arealets karakter eller mængden af publikum. Mere konkret kan nævnes arealer med jagtfredninger, arealer med reservatforpligtelse, bynære arealer, hundeskove, strande, klitter, samt søer med en vandflade større end 2 ha med tilgrænsende rørskov o.l. Endvidere arealer med særlig reservoirfunktion for kronvildt, råvildt mv. Endelig omfatter kategorien arealer, hvor Kongehuset i medfør af civillisteloven har jagtretten og arealer til repræsentationsjagt.

Karakteristika Denne kategori omfatter således meget forskellige arealer, hvor mange og ofte modstridende interesser mødes. En forudsætning for fortsat jagt og vildtforvaltning på disse arealer er, at jagtlederen har den administrative myndighed på arealerne.

I forhold til jagt på udlejede arealer er jagtudøvelsen i denne kategori kendetegnet ved at:

- der er større risiko for konflikt mellem jagtudøvelsen og andre brugere af skoven,
- jagttrykket generelt er meget lavt. Dette gælder både med hensyn til vildtudbytte og forstyrrelseseffekt,
- der inden for samme jagtsæson kun drives jagt på en del af arealerne,
- der normalt kun afholdes fællesjagt 1 gang om året på samme areal,
- voksne hundyr skånes ved fællesjagt på hjortevildt før 1. november
- der sker en afbalanceret beskydning af hjorte således, at der kompenseres for et stort jagttryk på naboarealer og at der derved opnås en passende bestand og aldersfordeling,
- der ikke afholdes repræsentationsjagter i weekender og på helligdage, og ved at
- distriktspersonalets beskydning primært sker på hverdage.

Jagtudøvelsen tilrettelægges fortrinsvis i form af repræsentationsjagter. Gæsterne på sådanne jagter er forretningsforbindelser (leverandører, kunder, amter, kommuner, militær, civilforsvar, politi osv.) og folk fra lokalsamfundet (naboer, lokale jagtforeninger, schweisshundefolk osv.). Repræsentationsjagt er et eksempel på kobling af praktisk jagtadministration og informationsvirksomhed.

I områder med særlige risici for konflikter mellem jagt og de øvrige friluftaktiviteter kan vælges ikke at afholde repræsentationsjagt. Regulering foretages da af distriktets personale, som en integreret del af det daglige arbejde.

Kategori C

3.1.3. Kategori C. Områder, hvor jagt udlejes.

Udlejning af jagt Denne gruppe omfatter alle arealer, der ikke er omfattet af kategori A eller B.

Muligheden for at deltage i jagt er et gode. Dette gode kan forvaltes som et økonomisk aktiv på linie med salg af træ og pyntegrønt. *Jagtretten skal således udlejes på egnede arealer*, under hensyntagen til styrelsens målsætning. Jagt på udlejede arealer skal være i overensstemmelse med styrelsens målsætning om en bæredygtig jagtudøvelse, der sker efter jagtetiske principper. Dette kan ske ved en række jagtmæssige begrænsninger bl.a. dikteret af lokale forhold.

Begrænsninger Skov- og Naturstyrelsen adskiller sig generelt fra de private skovejere ved at have flere begrænsninger i jagtudøvelsen, af hensyn til f.eks. publikum. Jagttrykket er derfor betydeligt lavere på styrelsens udlejede arealer. Det relativt lave jagttryk sikres i praksis ved indholdet i jagtlejekontrakten.

Jagttrykket kan reguleres ved begrænsninger i:

- former for jagt (støverjagt, klapjagt, drivjagt, trykjagt, trækjagt osv.)
- jagtintensiteten (antal gange, måneder, deltagere, dage i ugen, tidspunkter på dagen osv.)
- afskydningstal (arter, kvoter, køn, alder osv.)

Jagttrykket fastlægges på baggrund af en vurdering af vildtbestandenes tilstande. Denne vurdering af vildtbestandene udføres som beskrevet i afsnit 3, ved margenteksten "Afskydning og pleje".

Der er dog grænser for, hvor omfattende restriktioner, der kan og bør lægges på det enkelte jagtlejemål. Hvis meget store indskrænkninger af den ene eller den anden grund er indiceret, udlejes jagtretten ikke.

Udlejning af jagt sker normalt ved *traditionel udlejning*, hvor f.eks. en gruppe jægere lejer jagtretten og selv udøver den uden deltagelse af distriktets personale.

Kontraktvilkår Udleje af jagten - normalt for en 5-årige periode - sker som hovedregel ved offentligt udbud, hvor de almindelige regler for salg af statens ejendomme, Finansministeriets cirkulære af 28. august 1984, anvendes. Den højest bydende vælges, hvis andre forhold ikke taler imod det. Der kan indhentes supplerende tilbud efter reglerne for overbud.

Markedspris Udlejning sker efter styrelsens *standardjagtlejekontrakt*, der er udformet således, at antal jagter og gæster, afskydning, jagttid m.m. løbende kan tilpasses vildtbestandens udvikling. Forlængelse af eksisterende jagtlejekontrakter kan ske uden udbud under forudsætning af, at den hidtidige lejer accepterer en af distriktet fastsat leje - *markedsprisen* - og evt. ændrede kontraktvilkår. Lejen fastsættes på baggrund af tilsvarende lejemål, der for nylig har været i udbud på distriktet eller andre distrikter. Ønsker lejeren ikke at forlænge lejemålet til den tilbudte leje, udbydes lejemålet offentligt. Er der i væsentlig grad tvivl om markedsprisen skal lejemålet i udbud.

Der skal - som grundlag for forlængelse af lejemål - opretholdes et sikkert grundlag for fastsættelsen markedsprisen. Dette sikres ved, at et tilstrækkeligt antal lejemål til enhver tid har været i udbud. Som

udgangspunkt skal det enkelte lejemål i udbud minimum hvert 10. år, men et lejemål kan dog efter 10 år midlertidigt forlænges efter styrelsens godkendelse.

Hvem kan leje jagt? Mindre arealer, der ikke kan forsvares udlejet selvstændigt, kan udlejes sammen med andre nærliggende arealer, eller evt. til en nabojæger, så arealet drives som en del af et større sammenhængende jagtrevir. I sidstnævnte tilfælde kan lejemålet grundet sagens natur ikke udbydes offentligt. Men en eller flere naboer kan, hvis andre forhold ikke taler imod det, tilbydes lejemålet til en af distriktet vurderet markedspris.

Jagten udlejes i princippet personligt til en enkelt jæger - lejerer - som hæfter for lejeafgiften og de øvrige forpligtigelser i henhold til kontrakten. Når lejer ikke længere ønsker at forlænge lejemålet udbydes det offentligt. Tilsvarede gælder såfremt lejerer på grund af sygdom eller dødsfald ikke er i stand til at fortsætte lejemålet. Formålet med denne praksis er at hindre, at statskovenes jagtlejemål går "i arv" i bestemte konsortier eller grupper.

Udlejning kan ske til lejerer som enkeltperson, som repræsentant for et konsortium med et begrænset antal deltagere eller som repræsentant for en organiseret jagtforening med et kontraktligt ubegrænset antal medlemmer. I særlige tilfælde kan der være præference for at udleje jagten til et begrænset antal deltagere. En forudsætning for jagt på et areal kan f.eks. være, at jagtudøveren skal have et indgående kendskab til arealets beskaffenhed og/eller dets vildtbestande eller at distriktets personale skal kunne følge og regulere jagtudøvelsen på tæt hold.

Ved udlejning til lejerer som enkeltperson eller repræsentant for et konsortium fastsættes deltagerantallet ud fra det jagttryk, herunder forstyrrelsesniveau, der kan accepteres ifølge det enkelte areals karakter og brug. Antallet af deltager vil som udgangspunkt - typisk for klitplantager - blive lejerer plus en medinteressent pr. 100 ha. Jagttrykket reguleres, således i nogen grad ved, at der lægges begrænsninger på antallet af deltagere, og da den enkelte jæger har begrænset tid til udøvelse af jagt, vil det samlede jagttryk være lavt ved udleje til et mindre konsortium.

Ved udlejning til lejerer som repræsentant for en jagtforening reguleres jagttrykket og forstyrrelsen ikke via begrænsninger i antallet af medlemmer, men ved at der fastsættes overgrænser for antallet af jagtdage såvel ved fælles- som enkeltmandsjagt, for deltagerantal på de enkelte fællesjagter samt for afskydningstallene m.m.

Som udgangspunkt udlejer distriktet et areal således, at distriktet selv foretager terrænplejen. Distriktet kan dog tillade, at lejere, der kan foretage professionel tilsåning af vildtagre, selv kan udføre opgaven efter distriktets anvisning, og at lejerer derved kan få dokumenterede udgifter refunderet på op til 10% af jagtlejen. Den aktuelle procentsats for et givet lejemål vil fremgå af udbudsmateriale og kontrakt.

3.1.4. Pilotprojekt med betalingsjagt som et alternativ til den traditionelle jagtudlejning.

Pilotprojekt På Ulborg distrikt iværksættes et pilotprojekt afholdelse af betalingsjagter. Distriktets personale vil lede jagterne, hvor et antal betalende jægere vil foretage afskydningen.

Formålet med pilotprojektet er bl.a. at få belyst mulighederne for kommerciel udnyttelse af jagten, samtidig med at styrelsens formål med jagt og vildtforvaltning optimeres. Projektet vil blive evalueret efter en passende periode og Vildtforvaltningsrådet holdes løbende orienteret herom.

Uddybende retningslinier

3.2. Uddybende retningslinier for udøvelsen af jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer.

I de følgende afsnit omtales nogle af de centrale områder indenfor styrelsens administration af jagt og vildtforvaltning.

Friluftsliv

3.2.1. Befolkningens friluftsliv.

Statsskovene har en meget væsentlig betydning for friluftslivet. Undersøgelsen af skovenes friluftsfunktion - projekt Skov og Folk - har bl.a. vist, at ca. 90 % af befolkningen er på kortere eller længere ture i skoven mindst en gang om året og at gennemsnitsdanskere kommer i skoven 11 gange om året.

Det er kendetegnende, at publikumsbesøgene svinger over døgnet, ugen og året, og at intensiteten i forskellige skove er meget varierende. Det er ligeledes kendetegnende, at der er en stor forskel i benyttelsesgraden inden for de enkelte skovområder. Generelt er det karakteristiske mønster en stor intensitet på veje og stier tæt ved ankomststedet, med et fald i intensitet udenfor veje og stier, samt på fjernere beliggende veje og stier.

Undersøgelsen viser, at de fleste efterspørger stilhed og andre fredelige oplevelser så som iagttagelse af dyrelivet.

Et af formålene med statsskovene er imidlertid at tilgodese mange forskellige former for friluftsliv, f.eks. slædekørsel med hunde, 0-løb, ridning, jagt og ekskursioner, samt først og fremmest de almindelige uorganiserede skovgæster.

Gennem en omhyggelig planlægning er det i vidt omfang muligt at tilgodese en lang række tilsyneladende indbyrdes uforenelige friluftaktiviteter.

Det er Skov- og Naturstyrelsens politik, at der ikke sker lukning af statsskovene i forbindelse med jagt. Dette gælder også arealer, hvorpå jagtretten er udlejet.

Vildtpleje

3.2.2. Vildtpleje.

Formål Vildtpleje på Skov- og Naturstyrelsens arealer udføres i overensstemmelse med styrelsens målsætninger. Vildtpleje omfatter de foranstaltninger, der iværksættes på et areal af hensyn til vildtbestande (jagtbare og ikke jagtbare), jagten og publikum samt for at mindske de skader vildtet ellers kan påføre omgivelserne.

Vildtpleje på styrelsens arealer udføres ligeledes for at varetage en reservoirfunktion eller med demonstration for øje i forbindelse med informationsvirksomhed.

Vildtpleje kan endvidere være et instrument til at koncentrere vildtet i sikker afstand til strækt trafikerede veje samt til at tælle og vurdere bestanden af hjortevildt.

Skov- og Naturstyrelsen foretager i vid udstrækning vildtpleje som en integreret del af skovdriften, og vildtpleje foretages uafhængigt af om jagten er udlejet eller ej.

Vildtplejen opdeles normalt i *terrænpleje*, der er et indgreb i terrænets beskaffenhed og *bestandspleje*, som er et indgreb i forhold til vildtbestandene.

Terrænpleje Terrænpleje kan ske direkte og indirekte. Ved direkte terrænpleje forøges vildtets muligheder for at finde dækning og/eller føde på et areal i form af f.eks. vildtplantninger og fodermarker. Indirekte terrænpleje er hensyn, der tages ved driften af skovene.

Bestandspleje Bestandspleje på Skov- og Naturstyrelsens arealer omfatter i almindelighed fodring, afskydning og regulering.

3.2.2.a. Terrænpleje.

Vildtpleje på styrelsens arealer foretages i hovedreglen ved terrænpleje.

Direkte terrænpleje Eksempler på *direkte terrænpleje* kan være:

- Etablering og pleje af vigtige biotoper, f.eks. vandhuller og vådområder
- Sløjfning af dræn og grøfter
- Anlæg af vildtagre og tilsåning af brandlinier med foderafgrøder
- Slåning og sneskrabning af skovenge og lyngheder.

Indirekte terrænpleje Der anvendes i overvejende grad *indirekte terrænpleje*, der omfatter at:

- anvendelsen af løvtræ opprioriteres,
- der fastholdes en passende balance mellem kulturarealet og andelen af gammel skov,
- selvforyngelse anvendes fremfor plantning, hvor det er muligt,
- der i nogen udstrækning indblandes vildtvenlige træer og bærbærende buske i plantede kulturer og at der hertil anvendes hjemmehørende arter, der opretholdes en relativ stor andel af åbne, ubevoksede arealer (stor randzone), og at
- hugsten tilrettelægges så visse træarter (f.eks. eg, ask og ædelgran) fortrinsvis fældes om efteråret/vinteren.

Fodring

3.2.2.b. Fodring.

For fodring af vildt på Skov- og Naturstyrelsens arealer gælder følgende retningslinier, som supplerer de under afsnit 3 angivne principper om fodring i vandhuller og vådområder samt kombinationen af fodring og afskydning af fuglevildt:

- Udlægning af foder skal planlægges og indledes i løbet af efteråret, så vildtet lærer foderpladserne at kende, inden vinteren sættes ind. Fodring skal udføres kontinuerlig. Et pludseligt skift i fodersammensætning og -mængde kan få fatale konsekvenser (sarte dyremaver, skader på skov og afgrøder m.v.)
- Indvolde og andet slagteaffald fra hjortevildt nedlagt på styrelsens arealer kan efterlades på egnede arealer til rovdyr og -fugle
- Der må anvendes sliksten på styrelsens arealer som mineraltilskud til hjortevildt, bl.a. for at minimere skader på træer ved at vildtet afriver og æder bark
- Der må ikke ske fodring ved udlægning af kraftfoder med det formål at danne store gevirer og opsatser hos hjortevildt.

Afskydning og regulering

3.2.2.c. Afskydning og regulering.

Afskydning og regulering foretages på Skov- og Naturstyrelsens arealer som en del af bestandsplejen og udføres efter de gældende rammer, mål og retningslinier. Specielt skal det dog nævnes, at de generelle principper for jagt og vildtforvaltning i afsnit 3 kan fraviges, hvor det pga. særlige forhold er påkrævet.

Udsætning

3.2.2.d. Udsætning.

Jagtloven, der træder i kraft den 1. april 1994, indeholder et generelt forbud mod udsætning, dog undtaget arterne gråand, fasan og agerhøne. Udsætning af disse tre arter skal ske senest 1 måned før den pågældende arts jagttid.

Naturbeskyttelsesloven supplerer jagtloven med et forbud mod udsætning af arter, der er fremmede for den danske natur.

På Skov- og Naturstyrelsen's arealer hviler der som tidligere nævnt særlige forpligtigelser. Der foretages derfor ikke udsætning af nogen vildtart. Dette gælder for alle arealer (kategori A, B og C).

En eventuel genintroduktion af en specifik art vil i det konkrete tilfælde blive drøftet med Vildtforvaltningsrådet.

3.2.3. Jagtudøvelse.

Fuglebeskyttelsesområder 3.2.3.a. Jagt i EF-fuglebeskyttelses- og Ramsarområder.

EF's fuglebeskyttelsesområder omfatter i Danmark ca. 960.000 ha fordelt på i alt 111 lokaliteter. Heraf er ca. 240.000 ha beliggende på land. Den geografiske udbredelse justeres i forbindelse med udarbejdelsen af en ny bekendtgørelse om afgrænsning og anvendelsen af beskyttelsesområder af international betydning.

Fuglebeskyttelsesdirektivet EF-fuglebeskyttelsesdirektiv's artikel 2 og 3 lyder således:

Artikel 2:

"Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger til at opretholde eller tilpasse bestanden af samtlige de i artikel 1 omhandlede arter på et niveau, som især imødekommer økologiske, videnskabelige og kulturelle krav og samtidig tilgodeser økonomiske og rekreative hensyn".

Artikel 3:

"Medlemsstaterne træffer ud fra de i artikel 2 omhandlede hensyn alle nødvendige foranstaltninger for at beskytte, opretholde eller genskabe tilstrækkeligt forskelligartede og vidtstrakte levesteder for alle de i artikel 1 omhandlede fuglearter

Ramsar Af Ramsar-konventionens artikel 2, pkt. 6 fremgår:

"En kontraherende part skal tage sit internationale ansvar i betragtning med henblik på beskyttelsen, naturforvaltningen og den fornuftige udnyttelse af trækkende vandfuglebestande både ved udpegnen af vådområder til listen, og når den benytter sin ret til at ændre listen over vådområder i sit territorium".

Jagten Der er således, ifølge direktivet og konventionen ikke forbud mod jagt på nogen jagtbar vildtart i EF-fuglebeskyttelses- og Ramsarområder. Men der kan tages specielle hensyn på de statsejede arealer.

I Ramsar- og EF-fuglebeskyttelsesområder, der ligger på Skov- og Naturstyrelsens arealer, må der som udgangspunkt ikke drives jagt på de beskyttede fuglearter. Beskyttede fuglearter omfatter de arter, der er tilsigtet en beskyttelse ved udpegnen af det enkelte område.

Det vurderes i hvert enkelt tilfælde, i hvilket omfang jagt og vildtforvaltning er foreneligt med intentionerne bag udpegelsen af disse områder.

Skovsneppen Skovsneppen opfattes i jagtlig sammenhæng, i de nævnte beskyttelsesområder udpeget af hensyn til vandfugle, som en "skovfugl" og ikke som en "vandfugl".

Arealstørrelser I nedenstående skema ses en distriktsvis oversigt over i hvilket omfang, Skov- og Naturstyrelsen's arealer er omfattet af EF's fuglebeskyttelsesdirektiv, Ramsarkonventionen og DMU's rapport om *forslag* til jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder i henhold til lov om jagt og vildtforvaltning. Skemaets arealangivelser er baseret på et skøn dannet på baggrund af kortmateriale

EF-fuglebeskyttelsesområder omfatter de udpegede Ramsarområder og de foreslåede Jagt- & forstyrrelsesfrie kerneområder. I alt er knap 42.000 ha af Skov- og Naturstyrelsen's arealer omfattet af EF's fuglebeskyttelsesdirektiv. Heraf er knap 9.000 ha også omfattet af Ramsarkonventionen og godt 4.000 ha ligger i foreslåede Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder. De nævnte arealstørrelser udgør henholdsvis ca. 23%, 5% og 2% af Skov- og Naturstyrelsen's arealer (pr. 01.01.93).

Jagten i disse områder er i et vist omfang udlejet med passende begrænsninger for jagtudøvelsen. I 1989 var jagtretten udlejet på ca. 4600 ha, der er omfattet af EF's fuglebeskyttelsesdirektiv. Den tilsvarende lejeindtægt var ca. 550.000 kr (prisniveau: primo 1988). Ved udløb af eksisterende jagtlejekontrakter, der berører Ramsar- og EF-fuglebeskyttelsesområder, overvejes det i forbindelse med en kontraktfornyelse, om ændringer i det enkelte område bevirker, at der skal ske en justering af de hidtidige begrænsninger for jagtudøvelsen.

Distrikt	EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, ha	Ramsarområder ha	Jagt- & forstyrrelsesfrie kerneområder, ha
Bornholm	2412		
Buderupholm	2501	388	56
Falster	1116	621	603
Feldborg	45		
Frederiksborg	5168		
Fussingø	24	22	22
Fyns	73	31	26
Gråsten	670		
Haderslev	483	26	
Hanherred	11	11	4
Jægersborg	2447		989
Klosterheden	220	220	145
Københavns	1051		
Lindet	4925	3537	
Nordjylland	2635	1132	1132
Odsherred	406	108	150
Oxbøl	4139	2351	724
Randbøl	1390		
Sorø	44		
Ulborg	116	116	116
Palsgård	959		
Silkeborg	168	106	116

Tisvilde	4296		4
Thy	6143	79	
S&N ialt	41725	8749	4084

En nærmere fastlæggelse af grænser for EF's fuglebeskyttelsesområder er under afklaring. De Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder er under udpegning og ovenstående arealskøn grunder i DMU's rapport om forslag til jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder.

Naturskove

3.2.3.b. Jagt i naturskove.

I forbindelse med miljøministerens naturskovsstrategi er der ikke givet specielle begrænsninger for jagtudøvelsen. Naturskovsarealer vil dog ofte være sammenfaldende med andre forhold, der influerer på udøvelsen af jagt og vildtforvaltning, og direkte terrænpleje foretages som udgangspunkt ikke. Af hensyn til opvæksten vil det visse steder være en nødvendighed at regulere vildtbestanden. På egentlige større urørte naturskovsarealer drives udelukkende jagt på hårvildt.

Kronvildtkerneområder

3.2.3.c. Jagt i kronvildtkerneområder.

For knap 10.000 år siden kom de første kron dyr til Danmark, sammen med bisonokser, urokser, elsdyr, vildheste og vildsvin. I det samme landskab levede også rovdyr som ulv, brun bjørn og los. I dag er kun kron dyrene tilbage, de andre arter er væk.

Oprindelig fandtes der kron dyr i alle dele af Danmark. Men i løbet af 1700-tallet blev hjortearterne så plagsomme for land- og skovbrug, at den enevældige kongemagt i 1799 bestemte, at alt kronvildt og dåvildt efterhånden skulle skydes bort på den frie vildtbane.

Den sidste fritlevende hjort på Fyn blev skudt i slutningen af 1840'erne, og i 1854 blev de sidste to kron dyr af Øernes ældgamle stamme skudt i Nordsjælland. De få kron dyr, som i dag lever i de nordsjællandske skove, stammer fra dyr udsat fra Jægersborg Dyrehave, som blev indhegnet i 1671 og senere fik tilført dyr fra Bornholm, Holsten og Sydtyskland.

I Jylland fandtes omkring år 1900 kun fritlevende kron dyr i Rold Skov, Lille Vildmose, skovene på Djursland og omkring Frijsenborg Gods.

I dag findes kron dyrene i Midtjylland, Vestjylland og Nordjylland. Den samlede bestand er vokset støt, og det er sket i takt med den gradvise udvidelse af de skovklædte områder.

Kronvildtbestanden Ifølge den seneste opgørelse af kronvildtbestandene er der knap 4000 dyr i Jylland.

Der er i dag 11 kerneområder med større samlede bestande af fritlevende kron dyr.

Kerneområder I disse kerneområder findes et antal rudler (flokkede af kronvildt), der udgør grundlaget for de øvrige forekomster af kronvildt i de jyske skove og plantager. Kerneområderne er så store og administreres således, at her udvises en naturlig brunstadfærd, hvor de store hjorte brøler og kæmper. Ca. 75% af den jyske kronvildtbestand holder til i disse kerneområder, og ca. 60% holder til i de 8 områder, der helt eller delvist hører under Skov- og Naturstyrelsen. I stort set alle andre skove kan kronvildtet betragtes som strejfvildt fra kerneområderne. Kerneområderne er således en betingelse for kronvildtstammens eksistens, og jagtadministrationen på Skov- og Naturstyrelsens arealer har afgørende indflydelse på den jyske kronvildtbestands tilstand og udvikling.

Kronvildt er en vildtart, der færdes over store arealer, og det enkelte dyr færdes dermed i vid udstrækning på flere forskellige jagtrevirer. Det er ligeledes en vildtart, der er særlig følsom overfor

forstyrrelser, og den er jagtmæssigt meget eftertragtet. Dyrene er derfor helt afhængige af, at der er en rimelig grad af fred og ro i disse kerneområder. I modsat fald er der en risiko for, at dyrene fortrækker til omkringliggende arealer. Bestandene frygtes derved at blive reducerede på grund af øget beskydning af disse.

Dette skal ses i sammenhæng med, at Vildtinformation 1991 konkluderer, at der er plads til flere kron dyr i de danske skove, og at der ikke er tvivl om, at jagten holder bestanden nede.

I nedenstående tabel ses en opgørelse over de 11 kerneområder for kronvildt i Jylland. På øerne er der blot et kerneområde med fritstående kronvildt, Tisvilde distrikt.

Kerneområde	Antal dyr* Stk.	Areal ha	Heraf ikke udlejet, ha
Hanherred di. #	250	15.000	5.000
Thy di. #	165	17.000	7.000
Rold Skov området (#)	285	11.000	5.000
Løvenh. Fjeld, Meilg.	340	5.500	2.500
Klosterheden di. #	400	7.000	6.000
Feldborg di. #	85	8.000	6.000
Ulborg di. #	200	6.000	6.000
Ormstrup (Tangsø)	50	?	?
Birkebæk-området	130	?	?
Palsgård di. #	160	9.000	9.000
Oxbøl di. #	800	17.000	5.000
I alt			2.865

*: Ifølge Jæger nr. 3/1993. #: Disse mærkede områder er omfattet af Skov- og Naturstyrelsen's arealer. Skemaet er baseret på et skøn uden krav til større nøjagtighed.

Et statsskovdistrikt kan rumme flere adskilte kerneområder.

Et særligt ansvar Skov- og Naturstyrelsen har et særligt ansvar overfor bestanden af kronvildt. Dette indebærer, at der ved jagt og vildtforvaltning skal tages specielle hensyn til reservoirfunktionen ikke blot i forbindelse med vildtforvaltning, men også i afskydningsplanlægningen og i den samlede aktivitetsplanlægning (forstyrrelser af enhver art). Hvor det er muligt skal bestandene sikres mulighed for en normal adfærd og forstyrrelsen af bestandene ved jagt, orienteringsløb m.v. skal begrænses til et acceptabelt niveau. Beskydningen skal sikre store, stærke, sunde og righoldige bestande med en varieret alders- og kønsfordeling, samt forhindre genetisk "forurening" fra hjortefarme o.l.

Erstatning På baggrund heraf findes det naturligt og formålstjenligt at fortsætte den hidtidige ordning med ydelse af erstatning m.v. til naboer, der udsættes for skader på afgrøder forårsaget af kronvildt fra specielt udpegede statsejede arealer i de kerneområder, der næsten helt er beliggende på Skov- og Naturstyrelsens arealer.

Økonomisk tab Som følge af styrelsen særlige reservoirkontrol for bestanden af kronvildt accepteres de økonomiske tab, der skyldes kronvildtets skrælinger af træernes bark. Når kronvildtet afriver træernes bark, blottes det underliggende ved. Der opstår herved et sår, som kan være indfaldsvej for skadelige svampe, og træerne svækkes, og dermed øges risikoen for, at de knækker i stormvejr. Endvidere bevirker skrælleskaderne, at der typisk må fraskæres en stok af 2 meters længde fra den tykke ende. Denne stok kan ikke sælges som værdifuld tømmer, men som et billigere produkt.

Kongehusets jagtret

3.2.3.d. Kongehusets jagtret.

Kongehusets jagtret på statsskovbrugets arealer er ved § 4 i civillisteloven (lov nr. 136 af 26. april 1972) fastsat således:

"Dronningen har lovmæssig jagtret på de staten tilhørende arealer, der blev administreret af direktoratet for statsskovbruget ved ikrafttrædelsen af lov af 4. juni 1947 om Kong Frederiks den Niendes civilliste. Dette gælder dog ikke de arealer, hvorpå kongen tidligere har tilladt Landbrugsministeren at disponere over jagten. Dronningen har endvidere lovmæssig jagtret på de staten tilhørende søer, som på det nævnte tidspunkt hørte under domænerne."

Der er primo 1993 udarbejdet en liste over de pågældende arealer. Listen er vedlagt som bilag.

For Kongehusets jagtudøvelse på de pågældende arealer gælder:

Den kgl. jægermester ved statsskovene er forbindelsesled mellem Kongehuset og distrikterne. I det omfang Kongehuset selv vil benytte sig af jagtretten, sørger den kgl. jægermester i samarbejde med det pågældende distrikt for, at ønskerne opfyldes. Udgifter i forbindelse med jagternes afholdelse betales af civillisten, der også betaler for det vildt, som Kongehuset måtte ønske at beholde (jf. civillistelovens § 4 stk. 2).

I det omfang Kongehuset jf. ovenstående ikke udøver jagtretten, forestår distriktet administrationen af den nødvendige jagt og vildtforvaltning, jf. afsnit 3.1.2.

Kongehusets udnytter af sin jagtret efter aftale mellem Skov- og Naturstyrelsen og Den kongelige Jægermester.

Formidling af viden om jagt, vildt og vildtforvaltning.

4. Formidling af viden om jagt, vildt og vildtforvaltning.

I takt med samfundets voksende interesse for skov- og naturforvaltning er der et stigende behov for, at Skov- og Naturstyrelsen informerer omverdenen om sin politik og praksis.

Den politiske debat afspejler endvidere, at omverdenen generelt er uvidende om styrelsens jagtpolitik. Der er således et stigende behov for at udbrede kendskabet til jagt og vildtforvaltning på styrelsens arealer.

Styrelsens informationsvirksomhed omfatter jagt og vildtforvaltning på egne arealer og den lovrelaterede information. Disse informationsaktiviteter består endvidere af rådgivning og generel information af offentligheden om jagt og vildtforvaltning.

Styrelsens information har flere målgrupper, og der informeres ad forskellige kanaler. Som eksempler kan nævnes:

- Lovtekster med tilhørende bekendtgørelser.
- Orientering af folketinget.

- Vildtkonsulenterne rådgiver og informerer om jagt og vildtforvaltning.
- Naturvejledning og -formidling. Information om jagt og vildtforvaltning foregår som en integreret del af styrelsens aktivitet på dette felt.
- Svar på henvendelser fra befolkningen, såvel mundtlig som skriftlig, herunder via dagspressen.
- Evt. et hæfte om vildtvenlig skov i SKOV-INFO serien.
- Ved lovpligtige skovtilsyn informeres skovejere og -administratorer om jagt og vildtforvaltning som en integreret del af skovdriften.
- Orientering i forbindelse med skovlovskreds- og driftsplanmøder.
- Ved afholdelse af jagter med gæster informeres disse i praksis om jagtens såvel skrevne som uskrevne regler, herunder jagtetikken
- Der kan udarbejdes film/video om jagt, vildt og vildtforvaltning

Vildtkonsulentvirksomheden har - ved styrelsens nye decentrale struktur på området - fået et løft, idet alle skovdistrikter med en skovlovskreds fra 1. januar 1994 varetager rådgivning og information af lokalbefolkningen om jagt og vildtforvaltning.

Supplerende retningslinier for jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer.

forlængelse af brev af 14. juni 1994 om Retningslinier for jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer skal herved gives supplerende administrative forskrifter.

1. Formelle rammer for Skov- og Naturstyrelsens lagt og vildtforvaltning.

Jagtpapiret (Jagt og vildtforvaltning på Skov- og Naturstyrelsens arealer, SN. 2620-0006 af 15. marts 1994) skal erstatte såvel de tidligere Instruksoriske Bestemmelser - for så vidt angår jagten -, der blev ophævet i forbindelse med det decentrale strukturarbejde i 1989, som retningslinier for jagt og vildtpleje udsendt fra Handelskontoret den 3. februar 1992.

Vedlagt som bilag i findes udskrift af styrelsens jagtdatabase. Denne fordeling af distriktets arealer til de 3 kategorier, jf. Jagtpapirets afsnit 3.1, er herefter bindende og kan kun ændres efter skriftlig indstilling til styrelsen. Fordelingen skal ved først kommende lejlighed indarbejdes i distrikternes driftsplaner. Det bemærkes, at søer med en åben vandflade større end 2 ha, der ikke er totalt friholdt for jagt (kategori A, svarende til i jagtdatabasen) registreres som kategori c (3 i jagtdatabasen) eller B (2 i jagtdatabasen), afhængig af om jagten på arealet er udlejet eller ej.

Det fremgår endvidere af bilaget, hvilke arealer der er omfattet af Civillisten. (Kode 1 i jagtdatabasen).

2. Jagtudøvelse

Fra Jagtpapiret skal følgende fremhæves:

A. Afskydning og vildtpleje skal ske på: baggrund af en langsigtet planlægning.

B. Følgende særlige regler gælder for alle styrelsens arealer:

Der udsættes ikke vildt

Andefugle fodres ikke i og ved vandhuller og vådområder

Der skydes ikke fuglevildt på pladser, hvor der fodres i jagtsæsonen

Der drives ikke jagt på vandfugle (sneppe undtaget) ved søer med væsentlig betydning som raste- og fourageringsområde. Administrativt udmøntes dette ved, at der ikke jages vandfugle på søer og i tilgrænsende rørskov o.l., hvor den åbne vandflade er større end 2 ha

I Ramsarområder og EF-fuglebeskyttelsesområder udøves der som udgangspunkt ikke jagt på de fuglearter, der tilsigtes beskyttet. Det vurderes i hvert enkelt tilfælde i hvilket omfang, jagt og vildtforvaltning er foreneligt med intentionerne bag udpegningen af disse områder, se i øvrigt afsnit 3.2.3.a

Der etableres 7 kronvildtkerneområder i Jylland, hvor der tages specielle, hensyn til kronvildtet.

Lokalt begrænses eller ophører jagten på arter, der har et utilfredsstillende lavt bestandsniveau

Hvis klimaforhold *lokalt* truer en vildtart, begrænses eller indstilles jagten i det pågældende område

Under jagt tages særlige, hensyn, til øvrige brugere af arealerne

Statsskove lukkes ikke for, publikum i forbindelse med jagt

Skov- og Naturstyrelsens sammendrag, primo 1994, af Vildtforvaltningsrådets regler for etisk forsvarlig jagt efterleves

Der anvendes stålhagl på arealer, hvor det ikke er i konflikt med træproduktionen. Der anvendes således kun blyhagl på arealer, hvor stålhagl er til væsentlig gene for træindustrien mv. Skov- og Naturstyrelsen må som en seriøs råtræleverandør til den danske træindustri kunne garantere, at der ikke sælges træeffekter med stålhagl, som f.eks. vil ødelægge industriens savklinger og finérknive. Hertil kommer, at Skov- og Naturstyrelsen skal sikre handelsværdien af træet i statens skove.

Den centrale styrelse kan efter skriftlig henvendelse, og da kun i enkeltstående og særligt, velbegrundede tilfælde, dispensere for disse begrænsninger i jagtudøvelsen.

C. Følgende regler gælder for arealer, hvor jagt foretages af distrikterne:

der afholdes normalt kun fællesjagt 1 gang om året på samme areal, voksne hundyr skånes ved fællesjagt på hjortevildt før 1. november der foretages en afbalanceret beskydning af hjorte således, at der kompenseres for et stort jagttryk på naboarealer, hvorved der opnås en passende bestand og aldersfordeling, der afholdes ikke repræsentationsjagter i weekender og på helligdage, og ved at distriktspersonalets beskydning sker primært på hverdage

3.Jagtudlejning.

Distrikterne er ved brev af 14. juni 1994 bemyndiget til at varetage styrelsens jagtudlejning. Det skal erindres, at kopi af jagtlejekontrakter skal indsendes til styrelsens orientering sammen med kopi af udbudsmateriale, en liste over indkomne tilbud, samt skærmpoint af Jagtlejemålsskema, som efter Handelskontorets påtegning frigives af Økonomikontoret.

Handelskontoret vil senere på året fremsende oplysninger om eksisterende jagtlejemål og -afgifter, og resultaterne fra de seneste udbud. Disse oplysninger vil kunne anvendes af distrikterne ved udleje af arealer med tilbud til jagtudøvere på naboarealer eller i tilknytning til eksisterende lejemål.

4. Statsskovreservaterne, kronvildtkerneområder.

Statsskovreservaterne nedlægges; Retningslinierne for forvaltningen af kronvildtkerneområder (Jagtpapirets afsnit 3.2.3.c.) afløser reservatorordningen, som ophæves fra d.d., hvilket hermed meddeles. På tilsvarende vis nedlægges Reservatudvalget.

Styrelsen vil efterfølgende udsende meddelelse om en eventuel ordning for ydelse af erstatning for kronvildtskader på marker, der ligger op til et kronvildtkerneområde.

Det fremgår af vedlagte udskrift af jagtdatabasen, hvilke arealer der hører under kronvildtkerneområderne. (Kode 1).

5. Vildtbestandene, afskydningspolitik og vildtudbyttestatistik.

I kronvildtkerneområderne vil jagt og vildtpleje foregå i henhold til en årlig planlægning, der bl.a. vil indeholde en planlagt afskydning fordelt til køn og aldersgrupper. Planen indsendes hvert år senest den 1. august til den centrale styrelses orientering. Tilsvarende gælder for dåvildtbestanden på Frederiksborg distrikt.

Som hidtil indsendes årligt og senest den i. maj en fortegnelse over nedlagt vildt for perioden i. april til 31. marts. Der skal angives udbytte for hver enkelt skov (nr.) i henhold til den administrative oversigt (CSR).

Hvis delarealer af en skov (Skovnr. iflg. CSR) er kategoriseret forskelligt i forhold til jagtkategorierne A (1), B (2) og C (3), til Civillisten, til reservater eller til kronvildtkerneområder bedes vildtudbyttet registreret særskilt, så udbyttet, ifølge vildtudbyttestatistikken, fremgår for de enkelte delarealer.

For distrikter med jagtudleje angives udbyttet endvidere for hvert enkelt jagtlejemål og skov-nr. således at i tilfældet, hvor et lejemål omfatter to eller flere skov-nr. bedes vildtudbyttet registreres særskilt, så udbyttet fremgår for hvert skov-nr. For distrikter, hvor Kongehuset har jagtretten på visse af arealerne, samt hvor der er reservater eller kronvildtkerneområder, skal fortegnelsen desuden indeholde en separat opgørelse af vildtudbyttet på disse arealer. Vildtudbyttestatistikken indberettes på særlige skemaer.

6. Riffelprøve.

Alle der udøver jagt med riflet våben på jagtudlejede arealer, herunder betalte, distriktsarrangerede dagjagter, skal senest fra og med i. april 1995 have bestået riffelprøven i henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse **nr. 43 af 21. januar 1994** om jagttegn.

Distriktet kan i særlige, enkeltstående tilfælde dispensere fra kravet om bestået riffelprøve, f.eks. hvis en udenlandsk jæger skal deltage som gæst.

7. Salg af vildt.

Distriktet forestår salg af nedlagt vildt til markedspris. Som hidtil fremsender Skov- og Naturstyrelsen med jævne mellemrum, typisk årligt, til distrikterne en liste med vejledende minimumspriser for salg af vildt til personalet. Ved salg til disse priser er det en forudsætning, at der kun købes til eget forbrug, og at dette forbrug er rimeligt.

Vildt der ikke må handles, jfr. Miljøministeriets bekendtgørelse **nr. 45. af 21. januar 1994** om indfangning af og handel med vildt, har i sagens natur ingen salgsværdi. Dette vildt må af distriktet gives væk, f.eks. til hundetræningsformål og lignende, eller på anden vis bortskaffes.

8. Repræsentation.

Distriktet kan til repræsentationsformål disponere over nedlagt vildt i et rimeligt omfang. Alt vildt til repræsentationsformål skal konteres som indtægt på **JAG/IND, 21-22**, og udgiftsføres på **KON/REP, 14-34**. Beløbene skal momses.

9.Refusion af tjenestelige udgifter til jagttegn, hundehold, våben og ammunition m.v.

Refusion af tjenestelige udgifter til hundehold, våben m.v., samt indkøb af ammunition o.a. sker i overensstemmelse med de til enhver tid gældende aftaler på dette område.

Med venlig hilsen Ulrik Lorenzen, handelsskovrider

